

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/5761,Sasiedzi-19391945-konferencja-dla-nauczycieli-edukatorow-i-studentow-Warszawa-4-.html>
29.03.2026, 17:22

„Sąsiedzi 1939–1945” – konferencja dla nauczycieli, edukatorów i studentów – Warszawa, 4 grudnia 2010

04.12.2010

4 grudnia 2010 r. w Centrum Edukacyjnym IPN „Przystanek Historia” im. Janusza Kurtyki przy ul. Marszałkowskiej 21/25 w Warszawie odbyła się konferencja dla nauczycieli, edukatorów i studentów „Sąsiedzi 1939–1945”, przygotowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Warszawie i Centrum Edukacyjne IPN Przystanek Historia im. Janusza Kurtyki w Warszawie.

Sesja poświęcona była relacjom Polski z sąsiadami w okresie II wojny światowej. Referaty wygłosiło sześciu historyków: dr Jerzy Grzybowski (*Białorusini wobec Polski i Polaków*), prof. Piotr Madajczyk (*Polacy wobec Niemców, Niemcy wobec Polaków*), dr hab. Grzegorz Motyka (*Stosunki polsko-ukraińskie w latach 1939–1945*), dr hab. Piotr Niwiński (*Stosunki polsko-litewskie w latach 1939–1945*), dr hab. Piotr M. Majewski (*Stosunki polsko-czeskie w latach 1939–1945*), dr Konrad Rokicki (*II wojna światowa w atlasach historycznych państw Europy*).

W drugiej części konferencji odbył się panel dyskusyjny prowadzony przez prof. Jerzego Eislera z udziałem ww. prelegentów oraz prof. Tomasza Szaroty. Historycy próbowali przedstawić punkt widzenia naszych sąsiadów na II wojnę światową. Niewątpliwie jest to spojrzenie odbiegające od polskiej optyki. W historiografii białoruskiej np. kwestia ta nie została jeszcze w wyważony sposób opracowana. Przez długi czas w świadomości Białorusinów wrzesień 1939 r. kojarzony był z wyzwoleniem tych terenów spod jarzma polskiego. Dopiero niedawno zaczęto mówić o tragedii, represjach i wywózkach, jakie miały wówczas miejsce. W Niemczech natomiast można znaleźć już rzetelne opisy II wojny światowej, zawierające m.in. negatywne opisy zachowań Niemców. Problematyczna nadal pozostaje kwestia wysiedleń. Z kolei Czesi, zdaniem badacza dr. Piotra M. Majewskiego, nie są zainteresowani historią Polski. Obarczeni są tzw. kompleksem monachijskim. Polaków uważają za społeczeństwo walczące (utrwalił się tam taki stereotyp), natomiast swój naród uważają za bierny. Co się tyczy Ukrainy, w wielu sprawach nastąpiło między nami zbliżenie, jednak spojrzenie na kwestię wołyńską (rzeź wołyńską) jest skrajnie różne. Tymczasem Litwini traktują nas jak przeciwników. Dla nich byliśmy okupantem, a Armia Krajowa była przez nich traktowana jak agresor.

Prezentowane przez prelegentów tematy wywołały żywą dyskusję wśród uczestników spotkania. Konferencja zakończyła się pokazem filmów poświęconych problematyce konferencji.

PROGRAM

- dr Jerzy Grzybowski: *Białorusini wobec Polski i Polaków*
- prof. Piotr Madajczyk: *Polacy wobec Niemców, Niemcy wobec Polaków*
- dr hab. Grzegorz Motyka: *Stosunki polsko-ukraińskie w latach 1939–1945*
- dr hab. Piotr Niwiński: *Stosunki polsko-litewskie w latach 1939–1945*
- dr hab. Piotr M. Majewski: *Stosunki polsko-czeskie w latach 1939–1945*
- Konrad Rokicki: *II wojna światowa w atlasach historycznych państw Europy Środkowo-Wschodniej*

- Panel dyskusyjny *Oni o nas wtedy*, z udziałem referentów oraz prof. Tomasza Szaroty.
Prowadzenie: prof. Jerzy Eisler
- Pokaz filmów poświęconych tematyce konferencji

Komentarz: Kazimierz Krajewski

Prowadzenie konferencji: Wiesława Młynarczyk, Monika Koszyńska

Wszyscy nauczyciele – uczestnicy konferencji otrzymali bezpłatnie Tekę Edukacyjną IPN „Stosunki polsko-ukraińskie w latach 1939-1947”

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Wystąpienie dr. hab. Grzegorza Motyki. Od lewej: dr Jerzy Grzybowski i prof. Piotr Madajczyk

2

Dyskusja

